

Prysznic bez brodzika

Kabiny prysznicowe bez brodzika to rozwiązanie coraz bardziej popularne. Są nie tylko efektowne, lecz przede wszystkim wygodne w użyciu, zwłaszcza dla osób starszych lub niepełnosprawnych.

Tomasz Wojtynek

Fot. Magdalena Pacana, Aneta Trzczyńska, Łukasz Kozyna, Christian Bordes, Sarpur, Quickdram Deutschland, ilustracje Tillman Strassburger

Prysznic to nie tylko wygoda, lecz także oszczędność, zarówno miejsca, jak i wody. Nawet dość duża kabina natryskowa zajmuje mniej miejsca niż wanna i zmieści się nawet w najmniejszej łazience. Poza tym podczas 10 min kąpieli pod prysznicem zużywa się tylko 60 l wody, podczas gdy w wannie od 150 do nawet 300 l. Plusem jest także komfort kąpieli na stojąco, istotny zwłaszcza dla osób starszych, którym trudność sprawia wchodzenie i wychodzenie z wanny. Nie bez znaczenia jest również aspekt zdrowotny. Kąpiel pod prysznicem (najlepiej naprzemiennie – raz ciepły, raz zimny strumień wody) odpręża, pobudza krążenie i poprawia koloryt oraz napięcie skóry. Wszystko to sprawia, że obecnie trudno wyobrazić sobie nowoczesną łazienkę bez kabiny prysznicowej.

Wyposażając łazienkę, zwykle wybieramy standardowe rozwiązania i gotowe produkty. Często kopiujemy bezmyślnie wystawy salonów łazienkowych lub łazienki naszych znajomych, nie biorąc pod uwagę, że nasze pomieszczenie przeznaczone na łazienkę ma inny kształt lub powierzchnię.

Kupujemy brodzik i ściany kabiny, dobieramy rodzaj szkła, profile, sposób otwierania drzwi. Trzeba przyznać, że oferta jest bardzo bogata, więc bez kłopotu można znaleźćabinę o kształcie i wielkości, które pasują do pomieszczenia. Jednak naprawdę komfortowa, duża i nowoczesna kabina to nie mały wydatek. Warto więc uświadomić sobie, że nie jest wcale niezbędna do urządzenia natrysku w łazience.

Rezygnacja z gotowej kabiny pomaga przede wszystkim dostosować układ natrysku do wymiarów pomieszczenia. Tym samym może on przyjmować niestandardowe wymiary. Nie jest wtedy ważne, czy odległości między ścianami wynoszą 90, 100, czy 130 cm – tę przestrzeń traktuje się w całości jako wnękę na natrysk. W małych pomieszczeniach brak kabiny może dodatkowo dobrze wpły-

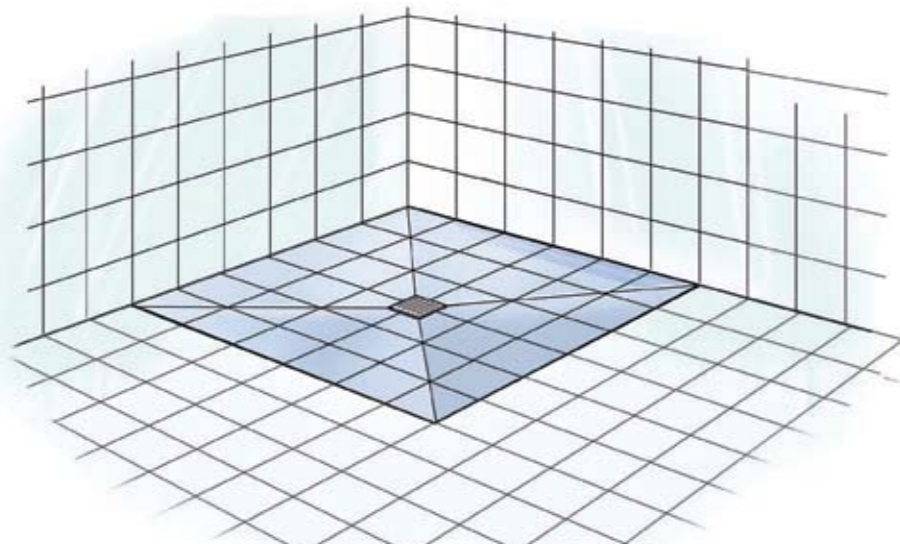
wać na wrażenia przestrzenne – zasłonka lub szklane przesuwne drzwi nie stanowią całkowitego zamknięcia, podczas gdy kabina nieodwołalnie „zabiera miejsce”. Wnęki na natrysk są często specjalnie zaprojektowane, bo jest to sposób na efektywne wykorzystanie powierzchni w niedużym domu. Takie dyskretne wydzielenie strefy kąpielowej jest bardzo wygodne. W ścianach można zainstalować baterie i dysze do hydromasażu. Natrysk, który ograniczają ściany, a nie przesłony kabiny, jest bardziej fragmentem łazienki, miejscem do kąpieli, a nie rodzajem „urządzenia do kąpieli”. Ścianka natrysku może być przeszklona częściowo lub całkowicie. Może mieć murowane półki, wnęki na kosmetyki lub tworzyć murowane siedziska. Wydzielenie natrysku ścianką lub ściankami daje dodatkowe możliwości ciekawego urządzenia wnętrza. Dużą praktyczną zaletą ściany oddzielającej natrysk jest to, że ma dwie strony do wykorzystania. Jedna ogranicza mokrą strefę kąpiel, natomiast druga może być oparciem dla rozmaitych urządzeń. Można powiesić na niej lustro albo oprzeć o nią mebel. Ukrywając w ścianie stelaże instalacyjne do podwieszenia sedesu lub umywalki, stwarzamy zupełnie nowe możliwości rozmieszczenia urządzeń i dzielenia stref w łazience. Oczywiście na taką aranżację możemy pozwolić sobie jedynie w dość dużym pomieszczeniu. Bynajmniej, że przegrodą oddzielającą natrysk jest zwykła tafła hartowanego szkła. To rozwiązanie najbardziej przypomina efekt ekskluzywnych kabin natryskowych, a jest dużo mniej kosztowne w realizacji. Wnęka natryskowa może mieć także nieregularny kształt. Murowane ściany natrysku na planie muszli lub trójkąta stworzą w łazience półotwarte miejsca kąpieli. Przestrzeń natrysku może być dowolnie ukształtowana. Takie rozwiązanie jednak uniemożliwia, lub co najmniej znacznie utrudnia, znalezienie brodzika lub tzw. tacy o odpowiednim kształcie.

Kabiny prysznicowe bez brodzika, wydzielone przeszklonymi ściankami, są prawie niewidoczne, dzięki czemu optycznie „zabierają” niewiele miejsca.

Jeśli rezygnujemy z gotowej kabiny prysznicowej, mamy większe możliwości ciekawego urządzenia wnętrza łazienki.

Tradycyjne kratki odpływowe, umieszczone centralnie, burzą układ posadzki i wymagają wyprofilowania spadków w wielu kierunkach.

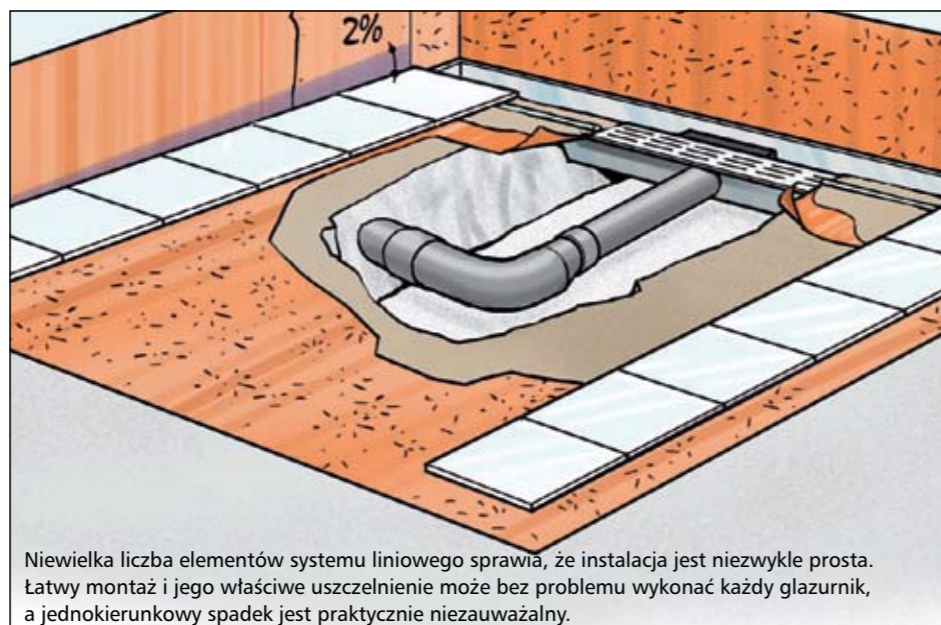
A może bez brodzika?

Temat braku brodzika w nowo powstających łazienkach poruszany jest coraz częściej. Rezygnacja z tego elementu nie wynika tylko z oszczędności, lecz także z chęci estetycznego i niekonwencjonalnego wykończenia posadzki i ściany wnętrza natrysku. Z czysto technicznych powodów łatwiej „pozbyć się brodzika” w nowo projektowanych łazienkach, gdyż likwidacja już istniejącego wiąże się z większym remontem łazienki.

Planując prace musimy zastanowić się najpierw, w jaki sposób zostanie odprowadzona woda spod natrysku do kanalizacji. O ile w gotowych akrylowych brodzikach jest to dość łatwe do wykonania, ponieważ kratka odpływu jest już wydzielona i zamontowana w dnie brodzika, a sama obudowa pozwala na ukrycie zarówno syfonu, jak i pozostałej armatury odprowadzającej wodę, tak w przypadku natrysku bez brodzika może to powodować pewne trudności. Żeby posadzka natrysku mogła znajdować się na poziomie podłogi, podłączenie odpływu do kanalizacji – wraz z zaszyfonowanym odpływem – musi się mieścić w grubości stropu i podkładu podłogowego. Jednocześnie należy pamiętać, by spadek rur odpływowych wynosił 2,5%, a odległość odpływu od pionu kanalizacyjnego nie powinna przekraczać 1,5 m. W zależności od rodzaju stropu łazienki, takie podłączenia można różnie rozwiązać.

W najbardziej popularnych stropach gęstożebrowych, których grubość zwykle przekracza 25 cm, zmieszczą się wszystkie niezbędne elementy przyłączeniowe, ale trzeba je albo montować na etapie wykonywania stropu, albo przed jego zabetonowaniem. Inaczej jest w cienkich stropach monolitycznych. Grubość tych konstrukcji nie przekracza 12–15 cm, a warstwy podkładu podłogowego nie są grube. W takiej konstrukcji mogą nie zmieścić się syfon oraz

nia mocuje się na odpowiednich nóżkach, umożliwiających regulację jej wysokości, a potem łączy z przewodami odpływowymi i zanurza całkowicie w warstwie betonu (posadzki). Następnie zakłada się specjalny mankiet uszczelniający, pokryty w dalszej części powłoką izolacyjną, gwarantującą hermetyczne i pewne połączenie. W systemach takich woda poprzez niewielkie szczeliny jest odprowadzana do umieszczonej pod posadzką rynny, przykrytej ozdobnymi listwami lub kamienną wkładką. Ozdobne listwy montuje się pomiędzy płytkami, na obrzeżu stanowiska prysznicowego, co pozwala skutecznie oddzielić strefę moką i suchą w łazience. W przeciwieństwie do tradycyjnych krutek odpływowych, które umieszczone centralnie burzą układ posadzki, odwodnienia liniowe komponują się z nią i mogą być niemal niewidoczne. Dobrze dobrane mogą wręcz wprowadzać dodatkowy element dekoracyjny.

Niewielka liczba elementów systemu liniowego sprawia, że instalacja jest niezwykle prosta. Łatwy montaż i jego właściwe uszczelnienie może bez problemu wykonać każdy glazurnik, a jednokierunkowy spadek jest praktycznie niezauważalny.

rury odprowadzające. Podłączenie odpływu trzeba wtedy poprowadzić pod stropem i właściwie je osłonić, np. częściowym sufitem podwieszanym, lub też odpowiednio podwyższyć poziom dna natrysku, a wszystko ukryć w warstwie dodatkowej posadzki. Na parterze domu niepodpiwniczony nie ma problemów ze zmieszczeniem podejścia kanalizacyjnego pod posadzkę natrysku, ale trzeba je ułożyć przed wylewaniem podłogi.

Do niedawna wszelkie odpływy z natrysków dostępne były jedynie w formie mniej lub bardziej dekoracyjnych krutek ściekowych. Obecnie odpływ w posadzce może być bardzo elegancki – np. modny ostatnio odpływ liniowy, który niczym nie przypomina tradycyjnej kratki ściekowej wmontowanej między okładziną w posadzce natrysku. Nowoczesne systemy odwodnień pozwalają na ukrycie odpływu wody bezpośrednio pod posadzką. Specjalną rynną odwodnie-

Podłogę z tak ukrytym odpływem możemy wykończyć nie tylko tradycyjnymi płytkami, lecz także marmurem, granitem lub trawertynem.

Likwidacja brodzika wymusza zastosowanie odpowiedniej izolacji przeciwwodnej tak, by w 100% uszczelnić moką strefę natrysku. Przed rozlewaniem się wody po całej podłodze łazienki chroni odpowiednie nachylenie podłogi w obrębie natrysku w kierunku odpływu. Jednak dodatkowo bezwzględnie potrzebna jest skuteczna izolacja przeciwwodna. Należy ją wykonać nie tylko w obrębie kabiny, ale również na całej podłodze łazienki oraz na ścianach osłaniających natrysk. Warto zwrócić uwagę, że zarówno spoiny między płytkami, jak i sam klej, którym zostały te płytki przyklejone, są zwykle wyrobami wodoodpornymi. Nie znaczy to jednak, że muszą być jednocześnie wyrobami wodoszczelnymi. Możliwe jest więc, że nie-

wielka ilość wody przeniknie przez te warstwy, powodując potencjalne zagrożenie przed zalaniem dla pomieszczeń znajdujących się poniżej.

Hydroizolację możemy wykonać w dwójki sposób. Pierwszy z nich polega na ułożeniu tradycyjnego materiału izolacyjnego, np. papy, folii lub powłoki bitumicznej. Tęgo typu izolacja wymaga jednak dodatkowej warstwy dociskowej z betonu, a na ścianach – warstwy tynku zbrojonego siatką. Warstwa betonu powinna mieć nie mniej niż 3,5 cm grubości, a to prowadzi do poważnego podwyższenia posadzki, co trzeba uwzględnić przy projektowaniu wnętrza łazienki. Dopiero na tak przygotowanym podłożu, po jego związaniu i wyschnięciu, można układać ostateczną okładzinę.

Znacznie łatwiejszym i mniej czasochłonnym sposobem wykonania hydroizolacji jest ułożenie warstw folii w płynie, nanoszonej pędzlem, wałkiem lub pacą stalową na podłożu bezpośrednio pod przyklejaną okładzinę. W narożnikach dodatkowo układa się taśmy uszczelniające, które zapewniają ciągłość izolacji. Folie w płynie są nowoczesnymi materiałami chemii budowlanej, pozwalającymi na bezpośrednie przyklejenie do ich powierzchni okładzin ceramicznych. Izolacja z płynnej folii jest bardzo elastyczna, więc nie zagraża przeciekaniem nawet w razie spękania podłoża. Jest też niezastąpiona przy izolowaniu ścianek zbudowanych z suchej zabudowy (płyt gipsowo-kartonowych na stelażu aluminiowym).

Czym wykończyć...?

Ceramika nadal jest najbardziej popularną formą wykańczania wnętrza natrysków. Spowodowane jest to bogactwem form, wymiarów i faktur dostępnych płytek i materiałów okładzinowych. Cała sztuka polega na odpowiednim jej ułożeniu i zadbaniu o wykończenie detalu. Istotne dla wyglądu brodzika jest usytuowanie odpływu. Centralnie ustawiony – wymusza spadek z czterech stron. To z kolei wiąże się z ścięciem płytek po skosie na krawędziach spadków i koniecznością precyzyjnego ich spasowania, tak by nie powstały zbyt szerokie fugi. Znacznie lepiej wygląda podłoga z jednostronnym spadkiem i odpływem pod ścianą, w formie wąskiej rynny czy odpływu liniowego. Ciekawy efekt wizualny dadzą płyty o dużym formacie. Niewielka liczba łączeń lub zupełny ich brak przy układaniu bezspoinowym pozwala wyeksponować naturalne piękno okładziny. Nie będzie też tyle problemów z czyszczeniem brudu gromadzącego się w fugach. Podstawową zaletą kamienia naturalnego jest duża jego trwałość i odporność na działanie wody. Jest też bardzo wytrzymała, a ślady naturalnego zużycia dodają mu tylko uroku. W zbyt małych pomieszczeniach może jednak powodować efekt „ciężkości”, dlatego projekt takiej łazienki powinien

Nowoczesne systemy odwodnień pozwalają na ukrycie odpływu wody pod estetyczną listwą, która niekiedy może być także elementem dekoracyjnym. Listwy dostępne są w wielu wzorach, także w wersji narożnikowej. Pasują do każdej posadzki, a dzięki możliwości wypełnienia jej płytką ceramiczną są niemal niewidoczne na podłodze.

zostać przez nas dopracowany w najdrobniejszych szczegółach. Musimy się liczyć z tym, że kamień naturalny jest droższy niż tradycyjne płytki, ale z ostatecznego wyglądu łazienki z pewnością będziemy zadowoleni. Jeżeli chodzi o rozmiar płytek, to najefektowniej wyglądają te o skrajnie różnych wymiarach: bardzo drobna mozaika lub duże płyty ceramiczne (pow. 60 x 60 cm) układane bezspoinowo. Jeśli montujemy kratkę ściekową po ułożeniu płytek, pamiętajmy o dokładnym jej dopasowaniu tak, by nie wystawała ponad okładzinę. Ewentualne spoiny między płytkami najlepiej wypełnić elastyczną zaprawą wodoodporną lub silikonem. Bardzo dobrze sprawdzają się epoksydowe zaprawy do fugowania. Poza maganą wodoodpornością oraz elastycznością mają bardzo dużą odporność mechaniczną, są łatwe do utrzymania w czystości, odporne na czynniki biologiczne (pleśnie, glony), a także czynniki chemiczne (detergenty i inne silne środki czyszczące).

Drewno to przyjazny materiał, który dodaje wnętrzu ciepła, jest niezmiernie dekoracyjny, przyjemny w dotyku, szczególnie dla mokrych stóp. Często wykorzystuje się je jako dodatek w prostych wnętrzach, jako ażurowy pomost w brodziku lub materiał na całą podłogę łazienki. Do tego typu miejsc polecane są głównie egzotyczne gatunki drewna, a szczególnie drewno teakowe, jako jedno z najbardziej odpornych na wilgoć. Wilgotne drewno jednak jest bardziej niż innego rodzaju okładziny

podatne na rozwój mikroorganizmów (głównie pleśni), co sprawia większe problemy w utrzymaniu odpowiedniej czystości i higieny miejsca kąpielowego. Pomocna staje się powszechna dostępność rozmaitych preparatów i impregnatów, co sprawia, że ten rodzaj materiału coraz częściej trafia także do tak trudnych pomieszczeń, jak natryski, otoczki wani, brodzików lub sauny.

Szkło jest coraz powszechniej stosowane w łazienkach, niestety, często w sposób nie tyle efektowny, ile efekciarski. Jako przegroda – zarówno w formie pustaków, jak i pełnej tafli – szkło znakomicie zdaje egzamin, zatrzymuje wodę i przepuszcza światło. Postawienie dwóch lub trzech tafli szkła na środku łazienki i stworzenie swoistej kabiny pozwala na niestandardową aranżację pokoju kąpielowego, w którym urządzenia nie stoją tradycyjnie przy ścianach. Prosta tafla szkła jest elementem skrajnie nowoczesnym i jest często niesłusznie łączona z innymi bardziej rustykalnymi elementami łazienki.

Rezygnacja z typowego brodzika daje dużą swobodę kształtowania i aranżowania wnętrza, niesie ze sobą jednak pewne zobowiązania: trzeba odprowadzić wodę do kanalizacji, wykonać stosowną izolację przeciwwodną. Zatem oprócz dobrych materiałów wykończeniowych należy zainwestować w dobre materiały izolacyjne i... w fachowca. W przypadku błędów grozi nam bardzo bolesne zrywanie ładnej i kosztownej podłogi...

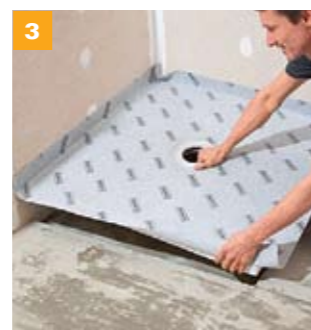
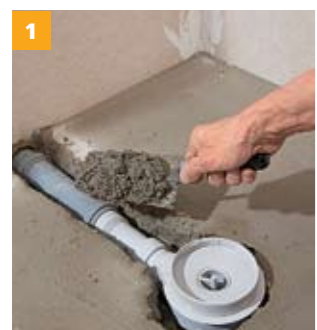

ZESTAW ODPIŁYWOWY

– ŁATWA DROGA DO PRYSZNICA BEZ BRODZIKA

Zanim zdecydujemy się na kabinę prysznicową z posadzką natrysku wykonaną z płytek, najpierw musimy sprawdzić, czy w podkładzie podłogowym i stropie jest wystarczająco dużo miejsca na zamontowanie odpływu do kanalizacji. Jeśli możemy zrezygnować z gwarancji udzielanej przez profesjonalnego wykonawcę i czujemy się na siłach wykonać całą pracę samodzielnie, musimy pamiętać o podstawowej zasadzie: wszystkie połączenia między ścianami, podłogą i odpływem prysznicowa muszą być wykonane wodoszczelnie. Praca będzie łatwiejsza i wykonamy ją szybciej, jeśli do uszczelnienia użyjemy specjalnych mat z miękkiego polietylenu pokrytego obustronnie włókniną wzmacniającą (np. Schlüter-Kerdi), które układa się w miejscu mającym tworzyć posadzkę natrysku. Po położeniu maty układamy na niej płytki. Każdy producent maty ma własne wskazówki co do sposobu montażu, do których należy się stosować. Niektóre zestawy odpływów prysznicowych mają już wklejoną matę izolującą, co czyni montaż jeszcze łatwiejszym.

1. Odpływ często jest już nieco zagłębiony w stropie, ponieważ nad rurami odpływu w warstwie podkładu podłogowego musi zmieścić się jeszcze płyta z polistyrenu ekstrudowanego o grubości 4 cm. Gdy odpływ jest gotowy, powierzchnię podkładu podłogowego wyrównujemy jastrychem betonowym.
2. Przed zabudowaniem odpływu warto sprawdzić, czy jest wodoszczelny. Najłatwiej zrobimy to, wlewając do syfonu wodę i sprawdzając, czy nigdzie nie pojawiają się przecieki.
3. Płyta z polistyrenu ekstrudowanego ma już odpowiednio uformowane spadki. Klejem montażowym przyklejamy do płyty przyciętą na wymiar matę izolacyjną i osadzamy te elementy w zagłębieniu nad odpływem.
4. Uszczelnienie z maty izolującej między posadzką natrysku a podkładem podłogowym na brzegach zatapiamy w warstwie kleju do płytek.
5. Fałda w narożniku zapewnia wodoszczelne połączenie na styku ze ścianą. Absolutnie nie wolno nacinać maty izolującej w tym miejscu! Fałdę wklejamy w ścianę.
6. Warto zadbać o to, by fuga na styku posadзки natrysku a resztą podłogi była elastyczna. Można użyć do tego specjalnej szyny (np. Schlüter-Systems).

MONTAŻ RYNNY ODPIŁYWOWEJ

1. Rynnę odpływową (na zdjęciu Quick-drain) trzeba wypoziomować i unieruchomić. Model przyścienny wystarczy przytwierdzić do ściany za pomocą dwóch śrub.
2. Odpływ musi mieć odpowiednie rozmiary, by mógł odprowadzać wodę z wystarczającą prędkością. Zwykle stosuje się rury odpływowe średnicy 50 mm. Jeśli syfon odpływu jest mniejszy, do połączenia elementów używamy złączki redukcyjnej. Nie należy zmniejszać średnicy rury odpływowej!
3. Posadzka natrysku musi być wodoszczelna. By uzyskać pewność, że taka będzie, na całej powierzchni układamy specjalną matę izolującą. Połączenie z krawędzią rynny odpływowej wykonujemy zgodnie z zaleceniami producenta.

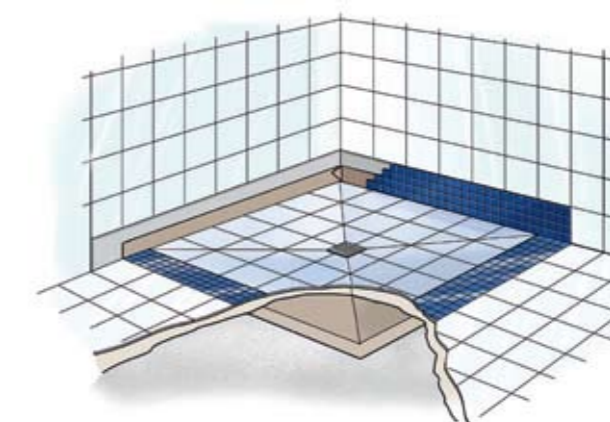
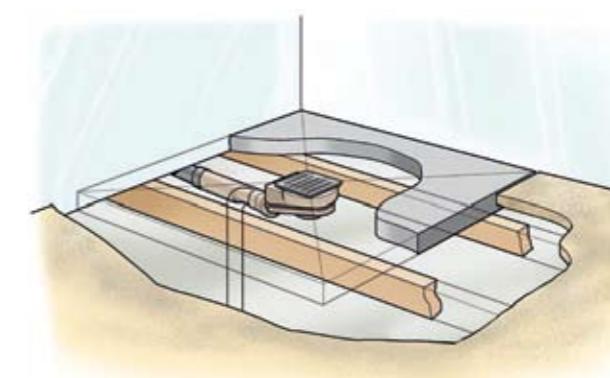
TRUDNE PRZYPADKI PRZY MODERNIZACJI

Jeśli podczas remontu łazienki zdecydujemy się wykonać kabinę prysznicową bez brodzika, możemy napotkać kilka problemów, których nie da się rozwiązać bez większej ingerencji w konstrukcję budynku. To co daje się łatwo zrobić na podpiwniczonym parterze, w niektórych sytuacjach, zwłaszcza w przypadku stropów starego typu, może prowadzić do poważnego problemu: gdzie umieścić odpływ? W takiej sytuacji, gdy nie ma innego rozwiązania, możemy wybrać wyjście awaryjne: umieścić posadzkę natrysku 10–15 cm wyżej, tak by nie było potrzeby naruszania konstrukcji stropu.

ODPIŁYWY DUŻE I MAŁE

Wybierając system odpływowy dla naszego prysznicza, koniecznie zwróćmy uwagę na syfon i średnicę przyłącza odpływu. Jeśli podczas remontu mamy zamiar na przykład zamontować dużą słuchawkę prysznicową, odpływ musi sprawnie odprowadzać od 40 do 50 l wody na minutę. Posadzka natrysku musi mieć wówczas spadek 2% (= 2 cm/m), a króciec przyłączeniowy syfonu średnicę 50 mm. Taki odpływ odprowadza 0,8 l wody na sekundę (= 48 l/min), przy średnicy króćca 40 mm – tylko 36 l/min.

Zbyt cienka warstwa podkładu podłogowego: by móc zamontować element z płyty polistyrenu ekstrudowanego albo rynnę odpływową, należy wkuć się w warstwę podkładu podłogowego (wylewki betonowej). Czasami, gdy podkład jest zbyt cienki, trzeba wkuć się także w betonowy strop. Zanim przystąpimy do tych prac, powinniśmy uzyskać akceptację konstruktora albo architekta.

Strop drewniany: w przypadku stropu drewnianego z belek posadzkę natrysku możemy zbudować na poziomie podłogi tylko wtedy, gdy rury odpływu zostaną poprowadzone równoległe do belek stropu i gdy podłoga nad belkami jest wystarczająco gruba. Jeśli nie – pozostaje nam tylko opcja z podwyższoną posadzką natrysku.

Zamiast brodzika: jeśli podczas remontu rezygnujemy z brodzika i w jego miejscu montujemy na poziomie podłogi posadzkę natrysku, musimy ją pokryć płytkami. Z reguły nie mamy rezerwy starych płytek. Dobrym rozwiązaniem jest wykonanie na obwodzie posadзки natrysku obramowania z płytek mozaikowych.

JEDYNY MAJSTER, KTÓREMU MOŻNA ZAUFAĆ

DIY Majster

Szukaj w kioskach
pod koniec każdego miesiąca

archiwum, informacje,
najciekawsze artykuły
w plikach pdf za darmo na

www.diy-majster.pl

NARZĘDZIA I AKCESORIA

- ◆ podpowiadamy, jakie narzędzia będą dla nas najlepsze
- ◆ podajemy najważniejsze kryteria wyboru elektronarzędzi
- ◆ radzimy, jak używać narzędzi

URZĄDZANIE I DEKOROWANIE

- ◆ podpowiadamy, jak efektownie urządzić wnętrze
- ◆ pomagamy w doborze materiałów, okuć i narzędzi
- ◆ doradzamy, jak krok po kroku zbudować meble

REMONT I MODERNIZACJA

- ◆ podpowiadamy, jak zaplanować remont
- ◆ doradzamy, jak najlepiej wykonać prace wykończeniowe
- ◆ oceniamy materiały i preparaty niezbędne przy remoncie

DOM I OTOCZENIE

- ◆ pomagamy zbudować altankę i ogrodowe ścieżki
- ◆ doradzamy, jak wybrać najlepszą kosiarkę
- ◆ podpowiadamy, jak urządzić plac zabaw dla dzieci